

הארכת הכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי

הצעה להחלטה

מחליטים, בהתאם לסעיף 91(א) לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 ובהמשך להחלטות הממשלה מס' 943 מיום 9 באוקטובר 2023, מס' 977 מיום 18.10.2023 ומס' 1075 מיום 21.11.2023, לאשר לשר האנרגיה והתשתיות, בשים לב לאמור בהחלטת הממשלה מס' 2592 מיום 2.4.2017, להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי, ככל שיש צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות משק הגז הטבעי (ניהול משק גז טבעי בעת שעת חירום), התשע"ז-2017 כדי להתמודד עם המחסור בגז טבעי וזאת החל מיום כ"א בטבת התשפ"ד (2 בינואר 2024) ועד ליום כ"ב בשבט התשפ"ד (1 בפברואר 2024) בשעה 23:59. הכרזה שתינתן בטווח המועדים המאושר בהחלטה זו תינתן לתקופה שלא תעלה על שבועיים ובכל מקרה תסתיים לא יאוחר מיום ו' באדר א' התשפ"ד (15 בפברואר 2024).

בנוסף, לאשר לשר האנרגיה והתשתיות לסיים, לעצור ולחדש את ההכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי בטווח המועדים המאושר בהחלטה זו. עצר שר האנרגיה והתשתיות את ההכרזה וחדש אותה, לא תעלה תקופת החידוש על התקופה המרבית של שבועיים סך הכול, שלא תסתיים לאחר יום ו' באדר א' התשפ"ד (15 בפברואר 2024) בשעה 23:59.

סיים, עצר או חידש השר את שעת החירום במשק הגז הטבעי, יפרסם זאת באופן מידי באתר האינטרנט של משרד האנרגיה והתשתיות ובהקדם האפשרי ברשומות וכן יודיע על כך למזכירות הממשלה, למשרד האוצר ולמשרד להגנת הסביבה בהקדם האפשרי.

דברי הסבר

רקע כללי

כיום, האספקה העיקרית של גז טבעי למשק מסתמכת על מאגר "תמר" ומאגר "לויתן" כספקים רציפים משמעותיים המספקים גז טבעי למערכת החולכה הארצית. בנוסף, מאגר "כריש" החל לספק גם הוא גז טבעי למשק.

בשל המצב הביטחוני החריג, החל מיום כ"ב בתשרי, התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) הופסקה לחלוטין הזרמת הגז מאחד מהמאגרים.

ביום 9 באוקטובר 2023 קיבלה הממשלה החלטה מספר 943 שעניינה, הכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי לפיה אישרה לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי במהלך התקופה שמיום קבלת ההחלטה, דהיינו מיום כ"ד בתשרי, התשפ"ד (9 באוקטובר 2023) ועד יום ז' בחשוון, התשפ"ד (22 באוקטובר 2023) בשעה 23:59, וזאת, ככל ויש צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות משק הגז הטבעי (ניהול משק גז טבעי בעת שעת חירום), התשע"ז-2017 (להלן – **תקנות שעת חירום**) כדי להתמודד עם המחסור בגז טבעי.

בשל התמשכות המלחמה ונוכת המצב הביטחוני והנסיבות החריגות האריכה הממשלה בהחלטה מספר 977 מיום 18.10.2023 את חלון הזמן שניתן לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום ולאשר לו להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי במהלך התקופה שמיום ח' בחשוון, התשפ"ד (23 באוקטובר 2023) עד יום י' בכסלו, התשפ"ד (23 בנובמבר 2023) בשעה 23:59. נוכח התמשכות המלחמה האריכה הממשלה בהחלטת ממשלה מספר 1075 מיום 21.11.2023 את חלון הזמן שניתן לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום ואישרה לו להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי במהלך התקופה שמיום י"א בכסלו, התשפ"ד (24 בנובמבר 2023) עד יום כ' בטבת, התשפ"ד (1 בינואר 2024) בשעה 23:59, וזאת, ככל ויש צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות שעת חירום כדי להתמודד עם המחסור בגז טבעי.

נכון לעת הזו, כל מאגרי הגז הטבעי פעילים ואין מחסור בגז טבעי למשק. יחד עם זאת, בשל התמשכות המלחמה והמצב הביטחוני החריג ובשל הנסיבות החריגות השוררות בתקופה זו מתבקשת הממשלה להאריך את חלון הזמן שנקבע בהחלטת ממשלה 1075 במסגרתו ניתן לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום ולאשר לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי עד יום כ"ב בשבט, התשפ"ד (1 בפברואר 2024) בשעה 23:59, וזאת, ככל ויהיה צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות שעת חירום כדי להתמודד עם מחסור בגז טבעי.

השר יהיה רשאי להכריז על שעת החירום במשק הגז הטבעי בכל עת עד יום כ"ב בשבט, התשפ"ד (1 בפברואר 2024) בשעה 23:59 והכרזה כאמור תכניס לתוקפן את ההוראות הקבועות בתקנות שעת חירום. הכרזה שתינתן בטווח המועדים המאושר בהחלטה זו, תינתן לתקופה שלא תעלה על שבועיים, ובכל מקרה תסתיים לא יאוחר מיום ו' באדר א', התשפ"ד (15 בפברואר 2024).

בשל אי הוודאות הקיימת בשל המצב הביטחוני המיוחד, מוצע לאשר לשר האנרגיה והתשתיות לסיים, לעצור ולחדש את ההכרזה על שעת החירום במשק הגז הטבעי, ללא צורך באישור נוסף מאת הממשלה, ויראו באישור שניתן בהחלטה זו כאישור לעניין זה, בטווח המועדים המאושר בהחלטה זו. עצר שר האנרגיה והתשתיות את ההכרזה וחדש אותה, לא תעלה תקופת החידוש על התקופה המירבית של שבועיים סך הכל, שלא תסתיים לאחר יום ו' באדר א', התשפ"ד (15 בפברואר 2024).

השר יפרסם הודעה על סיום, עצירה או חידוש של שעת החירום במשק הגז הטבעי באופן מיידי באתר האינטרנט של משרד האנרגיה והתשתיות, ובהקדם האפשרי ברשומות, וכן יודיע על כך למזכירות הממשלה, למשרד האוצר ולמשרד להגנת הסביבה בהקדם האפשרי.

כפי שצוין לעיל, נכון לעת הזו כל מאגרי הגז הטבעי פעילים והארכת המועדים נדרשת בשל המצב הביטחוני הרגיש. ככל שיחליט השר כי נדרש להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי מכוח סמכותו לפי סעיף 91(א) לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002, ובשים לב לאמור בהחלטת הממשלה מס' 2592 "עידוד מאגרים קטנים ובינוניים והכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי" (להלן – **החלטת ממשלה 2592**) הוא יכריז על שעת חירום במשק, במסגרת התקופה האמורה בהחלטת ממשלה זו בהתקיימות הנסיבות האמורות בסעיף 22 להחלטת ממשלה 2592 (שאינן מתקיימות כעת), נוכח המחסור בגז טבעי למשק הישראלי או לחילופין אם ימצא כי עולה צורך בכך בשל מקרים אחרים, כאמור בסעיף 22 להחלטת הממשלה 2592.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

בתקופת הכרזת שר האנרגיה והתשתיות לפי סעיף 91(א) לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002, נכנסות לתוקף תקנות משק הגז הטבעי והן קובעות את ההקצאה של יתרות הגז הטבעי שניתן לספק לצרכני כל המאגרים.

מאחר שבתקופה זו קיים מחסור בגז טבעי ליצרנים במשק החשמל וכן לצרכני התעשייה במערכת ההולכה והחלוקה, הדבר משית נטל כלכלי ותפעולי על הצרכנים של מאגר "תמר", מאגר "לויתן" ומאגר "כריש". כתוצאה מכך הצרכנים מתגברים את צריכת הדלקים החלופיים שלהם לרבות צריכת תזקיית הנפט. כמו כן, לאחר הכרזה על שעת החירום במשק הגז הטבעי, הצרכנים הביתיים יקבלו עדיפות באספקת הגז הטבעי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

- החלטת ממשלה מס' 2592 מיום 2.4.2017.
- החלטת ממשלה מס' 3029 מיום 10.9.2017.
- החלטת ממשלה מס' 4520 מיום 10-3.2019.
- החלטת ממשלה מס' 4556 מיום 5.5.2019.
- החלטת ממשלה מס' 382 מיום 14.9.2020.
- החלטת ממשלה מס' 991 מיום 12.5.2021.
- החלטת ממשלה מס' 998 מיום 19.5.2021.
- החלטת ממשלה מס' 943 מיום 9.10.2023.
- החלטת ממשלה מס' 977 מיום 18.10.2023.
- החלטת ממשלה מס' 1075 מיום 21.11.2023.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

רצ"ב חוות דעת.

סיווגים

סיווג ראשי: ביצועי.

תחום פעולה עיקרי: תשתיות וסביבה.

מגיש: שר האנרגיה והתשתיות

י"ד בטבת התשפ"ד
26 בדצמבר 2023

מדינת ישראל משרד האנרגיה

ט' בטבת התשפ"ד
21 בדצמבר 2023

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: הכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

עניינה של ההחלטה בהכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי. מוצע כי יינתן אישור הממשלה לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי, לפי סעיף 91(א) לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002, בנוסף לתקופה שנקבעה בהחלטת הממשלה מספר 1075 מיום 21.11.2023, גם במהלך התקופה שבין יום כ"א בטבת, התשפ"ד (2 בינואר 2024) ועד ליום כ"ב בשבט, התשפ"ד (1 בפברואר 2024) בשעה 23:59. מוצע שהכרזה שתינתן בטווח המועדים האמורים תינתן לתקופה שלא תעלה על שבועיים, ובכל מקרה תסתיים לא יאוחר מיום ו' באדר א', התשפ"ד (15 בפברואר 2024).

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

הצעה זו מוגשת בהתאם לסעיף 91(א) לחוק משק הגז הטבעי, תשס"ב-2002, הקובע כי שר האנרגיה והתשתיות רשאי, באישור הממשלה, להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי, לתקופה מוגבלת.

במהלך התקופה המוצעת ובנוסף לתקופה שנקבעה בהחלטת ממשלה מספר 943 מיום 9.10.2023, החלטת ממשלה 977 מיום 18.10.2023 ובהחלטת הממשלה מספר 1075 מיום 21.11.2023, אושר לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי בכל עת, וזאת כדי להתמודד עם המחסור בגז טבעי. הכרזה כאמור, תינתן לתקופה שלא תעלה על שבועיים. בתקופת ההכרזה יחולו תקנות משק הגז הטבעי (ניהול משק גז טבעי בעת שעת חירום), התשע"ז-2017 (להלן – **תקנות שעת חירום**).

כיום, האספקה העיקרית של גז טבעי למשק מסתמכת על מאגר "תמר" ומאגר "לוויטן" כספקים רציפים משמעותיים המספקים גז טבעי למערכת ההולכה הארצית. בנוסף, מאגר "כריש" החל לספק גם הוא גז טבעי למשק.

בשל המצב הביטחוני החריג, החל מיום כ"ב בתשרי, התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) הופסקה לחלוטין הזרמת הגז מאחד מהמאגרים.

ביום 9 באוקטובר 2023 קיבלה הממשלה החלטה מספר 943 שעניינה, הכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי לפיה אישרה לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי במהלך התקופה שמיום קבלת ההחלטה, דהיינו מיום כ"ד בתשרי, התשפ"ד (9 באוקטובר 2023) ועד יום ז' בחשוון, התשפ"ד (22 באוקטובר 2023) בשעה 23:59, וזאת, ככל ויש צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות שעת חירום כדי להתמודד עם המחסור בגז טבעי.

בשל התמשכות המלחמה ונוכח המצב הביטחוני והנסיבות החריגות האריכה הממשלה, בהחלטה מספר 977 מיום 18.10.2023, את חלון הזמן שניתן לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום ולאשר לו להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי במהלך התקופה שמיום ח' בחשוון, התשפ"ד (23 באוקטובר 2023) עד י' בכסלו, התשפ"ד (23 בנובמבר 2023) בשעה 23:59. נוכח התמשכות המלחמה האריכה הממשלה בהחלטת ממשלה מספר 1075 מיום 21.11.2023 את חלון הזמן שניתן לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום ואישרה לו להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי במהלך התקופה שמיום י"א בכסלו, התשפ"ד (24 בנובמבר 2023) עד יום כ' בטבת, התשפ"ד (1 בינואר 2024) בשעה 23:59, וזאת, ככל ויש צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות שעת חירום כדי להתמודד עם המחסור בגז טבעי. וזאת, ככל ויש צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות שעת חירום כדי להתמודד עם המחסור בגז טבעי.

נכון לעת הזו, כל מאגרי הגז הטבעי פעילים ואין מחסור בגז טבעי למשק. יחד עם זאת, בשל התמשכות המלחמה והמצב הביטחוני והחריג ובשל הנסיבות החריגות השוררות בתקופה זו מתבקשת הממשלה להאריך את חלון הזמן שנקבע בהחלטת ממשלה 1075 במסגרתו ניתן לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום ולאשר לשר האנרגיה והתשתיות להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי במהלך התקופה שמיום כ"א בטבת, התשפ"ד (2 בינואר 2024) עד יום כ"ב בשבט, התשפ"ד (1 בפברואר 2024) בשעה 23:59, וזאת, ככל ויהיה צורך בהפעלת הסמכויות הקבועות בתקנות שעת חירום, כדי להתמודד עם מחסור בגז טבעי.

השר יהיה רשאי להכריז על שעת החירום במשק הגז הטבעי בכל עת עד יום כ"א בטבת, התשפ"ד (2 בינואר 2024) בשעה 23:59 והכרזה כאמור תכניס לתוקפן את ההוראות הקבועות בתקנות שעת חירום. הכרזה שתיתן בטווח המועדים המאושר בהחלטה זו, תינתן לתקופה שלא תעלה על שבועיים, ובכל מקרה תסתיים לא יאוחר מיום ו' באדר א', התשפ"ד (15 בפברואר 2024).

בשל אי הוודאות הקיימת בשל המצב הביטחוני המיוחד, מוצע לאשר לשר האנרגיה והתשתיות לסיים, לעצור ולחדש את ההכרזה על שעת החירום במשק הגז הטבעי, ללא צורך באישור נוסף מאת הממשלה, ויראו באישור שניתן בהחלטה זו כאישור לעניין זה, בטווח המועדים המאושר בהחלטה זו. עצר שר האנרגיה והתשתיות את ההכרזה וחדש אותה, לא תעלה תקופת החידוש על התקופה המירבית של שבועיים סך הכל, שלא תסתיים לאחר יום ו' באדר א', התשפ"ד (15 בפברואר 2024).

השר יפרסם הודעה על סיום, עצירה או חידוש של שעת החירום במשק הגז הטבעי באופן מיידי באתר האינטרנט של משרד האנרגיה והתשתיות, ובהקדם האפשרי ברשומות, וכן יודיע על כך למזכירות הממשלה, למשרד האוצר ולמשרד להגנת הסביבה בהקדם האפשרי.

כפי שצוין לעיל, נכון לעת הזו כל מאגרי הגז הטבעי פעילים והארכת המועדים נדרשת בשל המצב הביטחוני הרגיש. ככל שיחליט השר כי נדרש להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי מכוח סמכותו לפי סעיף 91(א) לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002, ובשים לב לאמור בהחלטת הממשלה מס' 2592 "עידוד מאגרים קטנים ובינוניים והכרזה על שעת חירום במשק הגז הטבעי" (להלן – **החלטת ממשלה 2592**) הוא יכריז על שעת חירום במשק, במסגרת התקופה האמורה בהחלטת ממשלה זו בהתקיימות הנסיבות האמורות בסעיף 22 להחלטת ממשלה 2592, המתייחסות לכמויות אספקת הגז הטבעי המקסימליות שניתן לקבל עבור המשק בשעה מסוימת (נסיבות שאינן מתקיימות כעת), נוכח המחסור בגז טבעי למשק הישראלי או לחילופין אם ימצא שר האנרגיה והתשתיות כי עולה צורך להכריז על שעת חירום במשק הגז הטבעי בשל מקרים אחרים, כאמור בסעיף 22 להחלטת הממשלה 2592.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה:

אין מניעה משפטית.

חתימה

סגן בכיר ליועצת המשפטית

צחי בר ציון

תפקיד

שם